

KHOẢNG CÁCH CỦA WEB THẾ HỆ THỨ HAI

Một th

Một thế hệ web vừa được định nghĩa lại - web 2.0 - là nơi cư dân mạng có thể nối kết những đóng góp của mình để tạo ra những hoạt động có ý nghĩa to lớn cho thế giới này. Một xu hướng báo chí đã được loan tin tại đại hội báo chí thế giới năm 2005 vừa trở thành hiện thực.

Hiện thực đó, chính là việc một người dân bình thường nhất, với chiếc điện thoại cầm tay có thể chụp ảnh, quay phim và cung cấp cho toàn thế giới khoảnh khắc lịch sử mà anh ta chứng kiến.

Hiện thực đó, chính là việc một bác nông dân có thể truy cập từ điển mở Wikipedia tiếng Việt và chỉnh sửa thông tin về cây lúa mà mình đang trồng cho hoàn thiện mục này của bộ bách khoa toàn thư được dựng bằng tri thức nhân loại.

Hiện thực đó, là khi mà website YouTube mỗi ngày nhận hàng chục ngàn, có khi lên đến con số hàng trăm ngàn những đoạn video clip, file âm thanh về mọi sự xoay vần trên thế giới - để trong cái bể thông tin hỗn độn ấy, hàng triệu người dùng mạng khắp toàn cầu sẽ tự chọn lọc và chuyển cho nhau xem một thông điệp đầy ấp tình người.

Hiện thực đó, là khi các hãng tin Reuters, BBC, Yahoo! hay Hãng điện thoại Nokia không ngần ngại mở nhiều lớp huấn luyện kỹ năng nghiệp vụ sơ đẳng nhất để có thể ghi lại và tường thuật nhanh nhất những gì xảy ra quanh mỗi người và họ muốn chia sẻ cùng thế giới.

Vì thế, YOU - Bạn - nhân vật trong năm 2006 của tạp chí Time có thể là một bà cụ ngồi đan áo cho cháu; một cô gái rất tốt; một sinh viên rất ngoan hay một anh bán kem leng keng ngoài phố. Tất cả mọi người đều được tôn vinh vì đang đóng góp phần của mình vào sự rộng lớn của cổng thông tin nhân loại.

Và độ chênh của thế giới phẳng

Biên tập viên của The Times, nhà báo kỳ cựu Lev Grossman khẳng định: “Chúng tôi tôn vinh những người đóng góp cho sự phồn thịnh của tri thức, thông tin thông qua những việc làm cụ thể của mình bằng phương tiện web. Họ cung cấp cho chúng ta những góc nhìn đầy thú vị về cuộc sống muôn màu. Họ làm việc không ngừng nghỉ để chúng ta có những bài viết sắc nhọn về kinh nghiệm sống, những hiểu biết quan trọng về thế giới. Không một cá nhân nào, một tổ chức nào đủ sức mạnh để kéo thế giới chúng ta sát lại gần nhau hơn và trở nên giàu có hơn”.

Định nghĩa này được đưa ra ngay trong bìa của số báo đặc biệt: một máy tính với bàn phím và một tấm gương phẳng để chữ YOU rất to. Một tấm gương đủ mạnh để mỗi người đang ngồi trước nó soi vào và tự hỏi mình đang làm gì với mạng toàn cầu.

Có rất nhiều bạn trẻ người Việt, cả ngày ngồi trước màn hình, về đến nhà thì có hai phản xạ: thò chân đá chống xe và thò tay bật công tắc máy tính. Có rất nhiều bạn trẻ quanh ta online thâu đêm suốt sáng, để chỉ cần một cái khảy nhẹ tên trên blog của ai đó đại miệng nói xấu vùng đất mình yêu dấu thì hè nhau "bỏ bom" bằng đủ mọi cách thức. Có rất nhiều bạn không còn trẻ quanh ta ngồi và chờ một cái blog phàn nàn vài thứ về công tác tổ chức một sự kiện trọng đại thì nhảy vào ý kiến đủ thể loại.

Tất nhiên, vẫn có thể kể ra nhiều điểm sáng. Đó là những buổi offline của bạn bè cùng góp tay cho đồng bào bão lũ. Đó là những buổi sáng ngồi lại cùng nhau góp vài quyển sách cho trẻ em vùng xa. Đó là những ngày lễ cư dân mạng treo cờ cỏ sao vàng lấp lánh khắp mạng.

YOU chính là cư dân mạng. Nhưng là một thể hệ cư dân mạng được nhìn nhận với một chuẩn mực hành vi mới chứ không phải là những con sâu mạng đang ngày đêm đục khoét cuộc đời mình bằng những giờ vật vã trên mạng với ba liều ma túy hạng nặng: game online, chat và văn hóa phẩm đồi trụy. Những con sâu mạng này đã không tạo ra được bất cứ giá trị nào cho cuộc sống của họ, cho cộng đồng quanh họ mà còn làm ảnh hưởng xấu đến xã hội.

Nhìn lại, và hãy xem bạn là ai trong thế giới phẳng này? Một YOU đang lặng lẽ vun đắp sức sống cho đời hay một YOU đang biến thành con sâu mạng bò mãi, bò mãi mà chẳng có ngày hóa bướm.

Trần Nguyên